

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2001/655
Karar No : 2003/5451

Davacı : Ünilever Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Değirmenyolu Caddesi, Huzur Sokak, No:84
81120 İçerenköy/İSTANBUL

Vekili : Av. Gökhan Saraç - (Aynı Adreste)

Davalı : Rekabet Kurumu Başkanlığı
Bilkent Plaza B-3 Blok - Bilkent/ANKARA

Vekili : Av.Meltem Türkoğlu (Özbaysal) (Aynı adreste)

İstemin Özeti : Davacı şirketin 1997 yılında distribütörlerle aktettiği Standart Distribütörlük Sözleşmesinin 1.6, 7.5 maddelerinde yer alan hükümler ve distribütörlerin aktettikleri ÖMM (Özel Market Müşterisi) Sözleşmelerinde yer alan kurallar ile soruşturma döneminde tespit edilen uygulamalardan; yeniden satış fiyatının belirlenmesine yönelik olarak ihlalin var olduğundan bahisle 4054 sayılı Yasanın 16. maddesi 2. fıkrası uyarınca para cezası uygulanmasına ilişkin Rekabet Kurulunun 24.11.1999 tarih ve 99-53/575-365 sayılı Kararının davacıya ilişkin bölümünün; tavsiye edilen fiyatların dışında bir fiyat uyguladığı gerekçesi ile hiçbir distribütöre uygulanmış bir yaptırımın mevcut olmadığı, aksine ürünlerin farklı fiyatlardan tüketiciye sunulduğu, açık ve kanıtlanmış bir ihlal olmadan para cezası uygulanamayacağı iddialarıyla iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Davacı şirketin 1997 ve 1998 yıllarında aktettiği standart distribütörlük sözleşmelerinde yer alan hükümler ve soruşturma döneminde tespit edilen uygulamalardan distribütörden nihai tüketiciye kadar giden aşamalarda fiyat vade gibi koşulların kontrol edildiği fiyatın oluşmasının sağlandığı ve bu yönüyle ihlalin 4054 sayılı Yasanın 16. maddesi kapsamında açık ihlal olduğu ispatlandığından para cezası verilmesine ilişkin işlemin hukuka uygun olduğu ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmuştur.

D.Tetkik Hakimi : Birgül Kurt

Düşüncesi : Dava dosyası ve eki soruşturma raporundan, distribütör ile yaptığı sözleşme hükmü ve bu sözleşme hükmüne dayalı uygulamalarıyla ürünlerin yeniden satış fiyatlarını tespit ettiği anlaşılan davacı şirket hakkında 4054 sayılı yasanın 4/a-b maddesinin ihlalinden dolayı aynı Yasanın 16.maddesi uyarınca para cezası verilmesi işleminde hukuka aykırılık bulunmadığından davanın reddi gerektiği düşünülmüştür.

Danıştay Savcısı : Bilgin Arısan

Düşüncesi : Dava; davacı şirkete 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun'un yeniden satış fiyatının belirlenmesine dair hükmünü ihlal ettiğinden bahisle verilen 147.323.000.000.-lira para cezasının iptali talebiyle açılmıştır.

Davacı Ünilever A.Ş. ve Lever A.Ş., Unisel isimli tüzel kişiliği olmayan bir kuruluş marifetiyle ürünlerini 1.1.1997 tarihinden itibaren distribütörlük sistemine geçmek suretiyle dağıtmaya başlamışlardır.

Unisel, her distribütörün bünyesinde "bölge müdürü" ünvanıyla çalışan kendi

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2001/655
Karar No : 2003/5451

personelini bulundurmaktadır. Bu elemanların fonksiyonu, distribütör ile Unisel arasındaki koordinasyonu sağlamak, satışları artırmak için gerekli kontrolleri yapmak, personelin eğitimini sağlamaktır.

Hafta sonları Unilever, distribütörleri arayarak fiyatlarda ve promosyonlarda değişme olduğunu bildirmekte, bunun üzerine distribütör yeni fiyatları bilgisayar sistemini kullanarak kendi sistemine kaydetmektedir.

Unisel bilgisayar ortamında iki fiyat listesi göndermektedir. Bunlardan biri Unisel distribütör fiyat listesi, diğeri Unisel perakende fiyat listesidir. Unisel distribütör fiyat listesi, Unisel'in distribütöre gönderdiği kendi satış fiyatını göstermektedir. Distribütör bu liste bedeli yani fatura bedeli üzerinden % 2,5 oranında bütün ürünlerde indirim yani fatura altı iskonto almaktadır. Düzenli olarak ödeme yapılması, dağıtımın zamanında gerçekleştirilmesi, mümkün olduğu kadar çok satış noktasına ulaşılması hedefine bağlı olarak ay sonunda % 0.5 ek indirim verilmektedir. Sonuçta % 3 (2.5+0.5) fatura altı iskonto almaktadır. Ayrıca bunlara ilaveten Unisel'den gelen diğer perakende fiyat listelerine uyulduğunda % 3 getiri sağlanabilmektedir. Böylece distribütör, toplamda %6 kazanmaktadır.

Distribütörün aylık masraflarının aylık satış tutarının % 3.5-4'ünü oluşturduğu, tavsiye fiyatlarını uygulayarak ise satış tutarı üzerinden % 6 getiri elde edebileceği, bu sebeple distribütörün kar elde edebilmesi için en az tavsiye fiyatı üzerinden satış yapmak zorunda kalmaktadır.

Ayrıca Tim Gıda Unisel Bölge Müdürü Yavuz Sanyeli'den Unilever A.Ş. tarafından bilgisayar ortamında aktarılan fiyatların aynı zamanda yazılı liste halinde gönderilmektedir.

Unisel tarafından bilgisayar ortamında distribütörlere gönderilen fiyat listeleri, distribütörün satış noktaları ve özel satış noktalarına çeşitli vadelerde ürünleri satabileceği fiyatları göstermektedir. Her ne kadar bu listelerin sadece tavsiye niteliğinde olduğu iddia ediliyor ise de, uygulamada ancak bu listelere uymak suretiyle getiri sağlamak mümkündür. Çünkü, distribütöre satış tutarı üzerinden % 6 verilmektedir. Bu da, yüksek yatırım maliyetleri yani sabit masraflar, ki satış tutarının % 3.5-4'ü civarında olduğu gözönünde bulundurulduğunda, liste fiyatlarının uygulanmasını zorlayıcı bir unsurdur. Başka bir deyişle, distribütörlerin bu masrafları karşılayıp kara geçebilmeleri için tavsiye fiyatlarına uymaları gerekmektedir.

1997 yılında distribütörlerle akdedilen standart Distribütörlük Sözleşmesinin "Fiyatlar ve Ödeme Şartları ve Sair Mali Hükümler" başlıklı bölümünde yer alan 7.5 inci maddesinde "7.5. Distribütör, ürünlerin Satış Noktaları ve Özel Satış Noktalarında uygulanan nihai tüketiciye satış fiyatlarının Unisel tarafından verilen fiyat listesinde tavsiye edilen tüketiciye satış fiyatları ile uyumlu olmasına çalışacaktır." hükmünü amir bulunmaktadır.

Distribütöre bu madde ile verilen görev, perakendecinin tüketiciye satış fiyatının Unisel tarafından gösterilen liste fiyatı ile uyumlu olmasına gayret gösterilmesi, dolayısıyla distribütörün perakendeciye satış fiyatının da bu liste fiyatı ile uyumlu olması gerekmektedir. Sözleşmedeki bu hüküm, tavsiye listelerinin uygulanmasına yönelik bir baskı unsurudur. Nitekim uygulama incelendiğinde Unisel tarafından distribütörlere düzenli olarak bilgisayar sistemi vasıtasıyla fiyat listeleri gönderilmektedir. Bu fiyat listelerinin son sütununda tavsiye edilen tüketici fiyatı (KDV Dahil) bulunmaktadır.

1997 yılı distribütörlük sözleşmesinin tanımlar kısmının 1.6 ıncı maddesi "1.6. Özel Satış Noktaları doğrudan Unisel ile işbu Sözleşme'den bağımsız özel satış şartları altında Ürünler'in Distribütöre Unilever ve Lever tarafından satılmasını müteakip ürünlerin kendilerine satış ve teslimatın Distribütör tarafından gerçekleştiği ticarethaneler olup, bunlar ve haklarında uygulanacak özel satış, fiyatlandırma ve prim sistemi ayrıca zaman zaman UNISEL tarafından Distribütör'e yazılı olarak bildirilecektir." hükmünü amir bulunmaktadır.

Madde metninde görüldüğü gibi, sağlayıcı tarafından belirlenen özel satış fiyatlandırma ve prim sistemi gibi şartlar distribütör tarafından uygulanmak durumundadır. Bir başka deyişle, distribütörün bu noktalara uygulayacağı fiyat ve diğer satış şartları sağlayıcı tarafından belirlenmektedir.

Distribütör ile Süper Market arasında (8 hafta) süre için akdedilen 9.2.1998 tarihli süper market "Yeni Yıl Kampanyası" Katılım Sözleşmesi metninin 6-Vade bölümünde,

"Unisel ürünlerinin karşılığı ödemelere uygulanan vadeler Unisel tarafından Süper Markete yazılı olarak verilir. Unisel, gerekli gördüğü durumlarda vade sürelerini azaltabilir veya artırabilir" hükmü konulmuş bulunmaktadır.

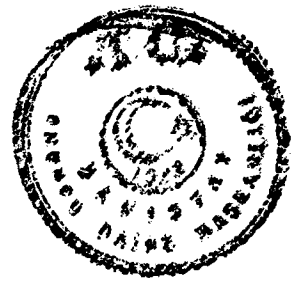
Aynı sözleşmenin 12 Satış Şartları-Raf Fiyatları bölümünde de "Süper market Unisel ürünlerini, Unisel tarafından belirlenen ve kendisine sorumlu temsilcisi tarafından bildirilen fiyattan satar. Süper market bu fiyatların altında satış yapamaz. Süper market raf fiyatlarına yansıtılmak üzere mal fazlası veya fatura altı iskonto verebileceği gibi fiyata yansıtılmak üzere kendisinden hizmet faturası da alınabilir. Bu durumda süper market kendisine bu şekilde verilen avantajı aynen raf fiyatlarına yansıtacaktır." hükmünü koymuştur.

Bu madde hükümlerinden de, vade şartları ve raf fiyatlarının Unisel tarafından belirlendiği anlaşılmaktadır.

Süpermarketlerin yanısıra, zincirmarketlerin de yeniden satış fiyatının belirlenmesine yönelik faaliyetler mevcuttur.

Zincir marketlerden (Key Account) lardan Sorumlu Müdür tarafından 30.10.1997 tarihinde gönderilen İngilizce cc-mail'in bir bölümünde özetle; Carrefour ile yaşanan fiyat problemlerinden bahsedilmektedir. OMO 4 kglık üründe promosyon yapıldığı, bunun sonucunda

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2001/655
Karar No : 2003/5451

Carrefour'a minimum raf fiyatı (the cheapest shelf price) artı tüketiciye bir hediye teklif edildiği ve Carrefour'dan Unilever'in bir önceki fabrika fiyatının (ex-factory price) altında satmasının istenmediği ifade edilmiş, fakat bu gerçekleşmeyince sözkonusu üründe sevkiyatın kesildiği belirtilmiştir. Ayrıca Carrefour'un diğer ürünlerde de kendilerinin haberi olmadan fabrika fiyatının altında satış yaptığı ifade edilmektedir. Bütün bu belgelerden, 4054 sayılı Kanunun ihlal edildiği anlaşılmaktadır.

Yine 10.7.1996 tarihinde Metro firması yetkilisinden, Key Account'lardan Sorumlu Müdüre gönderilen yazıda aşağıdaki ifadelere yer verilmiştir.

"Daha önce tarafınıza piyasada yayınlanan aksiyon dergilerinde 97 endex mantığının uygulanmadığını, bu baskının sadece Metro üzerinde oluşturulmaya çalışıldığını, Metro'nun aksiyon dönemlerinde sizin tavsiye fiyatlarına uyduğu takdirde tüketiciye hitap eden marketlerden bile daha pahalı kaldığını ve bu tür problemlerin devam etmesi halinde Metro'nun tavsiye ettiğiniz aksiyon fiyatlarına uymayacağını yazılı olarak bildirmiştik. Fakat bu tepkimizi sizlere ilettiğimiz tarihten bu yana, piyasadaki aksiyon fiyatlarının daha düşük yapılmaya başlandığını gördük, Öyle ki başka herhangi bir yerde aynı anda aksiyona girmek istemememize rağmen bu yapılmakta ve toptancı market olmamıza rağmen Metro fiyatları her zaman için diğer yerlerin üzerinde kalmaktadır. Bu olaylar bizi müşterilerimiz karşısında komik duruma düşürdüğü gibi tatmin edici bir satış yapmamıza da engel olmaktadır. Ekteki aksiyon fiyatlarını inceleyerek, Metropost tavsiye fiyatlarının daha gerçekli bir şekilde oluşturulmasını ve acilen tarafıma bilgi verilmesini rica ederim." denilmektedir.

27.5.1996 tarihinde yine aynı Metro yetkilisinden Key Account'lardan Sorumlu Müdüre gönderilen yazıda aşağıdaki ifadeler bulunmaktadır:

"31.5.96 - 13.6.96 tarihleri arasında 11. Metropost'ta yer alan 3 kg Omomatik Color adlı ürün, firmanız tarafından tavsiye edilen ve 97 endex mantığını içeren 593.990 + KDV fiyattan basılmıştır. Fakat aynı sürelerle çakışan 23.5.96 - 5.6.96 tarihli Migroskop'ta adı geçen ürün 552.173 + KDV'den çıkmıştır. (90 Endex) Tüketiciye hitap eden bir marketin bile, Metropost fiyatından daha ucuza bu ürünü satması Metropost'taki 97 endex baskısının sadece Metro'ya uygulandığı inancını doğurmuştur. Bu propleme bir çözüm bulunana kadar Metro Omomatik Color grubunu raflarında sergilemeyecek ve Metropostlarda da tavsiye fiyatlarına uymayacaktır." denilmektedir.

Bu belgelerden Unilever tarafından gönderilen tavsiye fiyatlarına uyulması için Metro üzerinde baskı oluşturulduğu anlaşılmaktadır. Her ne kadar adı "tavsiye" de olsa, gerçekte firmalara uyulması konusunda baskı oluşturulan fiyat listeleri gönderildiği anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak, yukarıdaki bilgi ve belgeler ışığında; Ünisel'in (Daha sonra UNIPA isimli bir şirkete dönüşmüştür), distribütörden nihai tüketiciye kadar giden aşamalarda

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2001/655
Karar No : 2003/5451

fiyat, vade gibi satış şartlarını kontrol ettiği ve bu aşamaların her birinde kendisinin belirlediği fiyatın oluşmasını sağladığı anlaşılmaktadır. Tesbit edilen bu durumlar Rekabet Kanunu'nun açık ihlalini teşkil etmektedir.

Açıklanan sebeplerle verilmiş olan dava konusu para cezası 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanunun 40 inci maddesi ile 16 inci maddesi amir hükümlerine uygun bulunduğundan hukuki mesnedi bulunmayan davanın reddi gerektiği düşünülmüştür.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği düşünüldü:

Dava, davacı şirketin 1997 yılında distribütörlerle aktettiği Standart Distribütörlük Sözleşmesinin 1.6, 7.5 maddelerinde yer alan hükümler ve distribütörlerin aktettikleri ÖMM (Özel Market Müşterisi) Sözleşmelerinde yer alan kurallar ile soruşturma döneminde tespit edilen uygulamalardan; yeniden satış fiyatının belirlenmesine yönelik olarak ihlalin var olduğundan bahisle 4054 sayılı Yasanın 16. maddesi 2. fıkrası uyarınca para cezası uygulanmasına ilişkin Rekabet Kurulunun 24.11.1999 tarih ve 99-53/575-365 sayılı Kararının davacıya ilişkin bölümünün; tavsiye edilen fiyatların dışında bir fiyat uyguladığı gerekçesi ile hiçbir distribütöre uygulanmış bir yaptırımın mevcut olmadığı, aksine ürünlerin farklı fiyatlardan tüketiciye sunulduğu, açık ve kanıtlanmış bir ihlal olmadan para cezası uygulanamayacağı iddialarıyla iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 27. maddesinin (a) bendinde, bu kanunda yasaklanan faaliyetler ve hukuki işlemler hakkında, başvuru üzerine veya resen inceleme, araştırma ve soruşturma yapmak; bu Kanunda düzenlenen hükümlerin ihlal edildiğinin tespit edilmesi üzerine, bu ihlallere son verilmesi için gerekli tedbirleri alıp bundan sorumlu olanlara idari para cezaları uygulamak Rekabet Kurulunun görevleri arasında sayılmış olup, anılan Yasanın "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar" başlıklı 4.maddesinin birinci fıkrasında Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır hükmüne yer verildikten sonra anılan fıkranın (a) bendinde belirtilen mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi halinde (b) bendinde belirtilen mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü halinde birinci fıkra kapsamına giren hallerden olduğu belirlenmiştir. 4054 sayılı Yasanın 16.maddesinin ikinci fıkrasında, Bu Kanunun 4'üncü ve 6'ncı maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği Kurul kararı ile sabit olanlara iki yüz milyon liradan aşağı olmamak üzere, ceza verilecek teşebbüs niteliğindeki gerçek ve tüzel kişiler ile teşebbüs birlikleri ve/veya bu birliklerin üyelerinin bir yıl

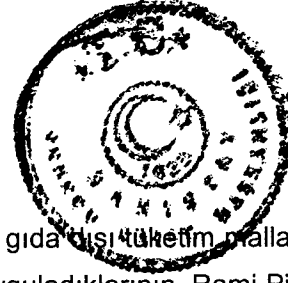
önceki mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirinin yüzde onuna kadar para cezası verileceği öngörülmüş olup, anılan maddenin son fıkrasında, süresi içinde bildirilmiş anlaşma ve kararlara, bu kanun hükümlerini açık bir biçimde ihlal etmemeleri durumunda Kurulun vereceği nihai karara kadar geçecek süre için para cezası uygulanmaz hükmüne yer verilmiştir.

4054 sayılı Yasanın 5.maddesinde, Kurulun, belirli şartların varlığı halinde ilgililerin talebi üzerine, teşebbüslerarası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4'üncü madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verebileceği belirtilirken anılan maddenin son fıkrasında, Kurulun birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi halinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği öngörülmüş, ayrıca anılan Yasanın 27/f maddesinde, bu Kanunun uygulanması ile ilgili olarak tebliğler çıkarmak ve gerekli düzenlemeleri yapmak Kurulun görev ve yetkileri arasında sayılmıştır. Belirtilen bu hükümler esas alınarak Rekabet Kurulunca çıkartılıp yürürlüğe konulan 1997/3 sayılı Tek Elden Dağıtım Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğinin 3.maddesinde Grup muafiyeti kapsamına giren yükümlülükler arasında, Anlaşmada belirlenen bölge dışında anlaşma konusu mallarla ilgili olarak, müşteri aramama, şube açmama ve dağıtım deposu kurmama yükümlülüklerinden başka rekabet sınırlaması yüklenemeyeceği belirtilmiş olup, anılan tebliğin grup muafiyeti kapsamı dışında kalan koşullar ve yükümlüklerin belirlendiği 4/c maddesinde, kullanıcının, anlaşma konusu malları anlaşmada belirtilen bölgede sadece tek elden dağıtıcısından elde edebilmesi ve anlaşmada belirlenen bölge dışında alternatif temin kaynaklarının olmaması halinde muafiyet hükümlerinin uygulanmayacağı öngörülmüştür.

Yukarıda belirtildiği üzere 4054 sayılı Yasanın 4.maddesinde rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar hukuka aykırı bulunarak yasaklanmış olup, bu kapsama giren hallerin nelerden ibaret olduğu tek tek sayılmış ve 16.madde hükmü ile de 4.maddede yasaklanmış davranışları gerçekleştirdikleri Kurul kararı ile tespit edilenlere para cezası verileceği düzenlenmiş, ancak anılan maddenin son fıkrasında ise açık ihlalin olmaması halinde nihai karara kadar geçecek süre için para cezası uygulanmayacağı kurala bağlanmıştır. Rekabete aykırı anlaşma 4.madde ile yasaklanmasına karşın 4054 sayılı yasanın 5.maddesi ile belirli şartların var olması halinde kurul tarafından teşebbüsler arası anlaşmaların 4.madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulabileceği öngörülmüş olup aynı maddenin son fıkrası ile grup muafiyeti tanınması ve muafiyetin şartlarının tebliğlerde düzenleneceği belirlenmiştir. Bu amaçla çıkarılan 1997/3 sayılı Tebliğle grup muafiyeti kapsamına giren yükümlülükler ve grup muafiyeti kapsamı dışında kalan koşullar ve yükümlülükler tek tek sayılmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden, İstanbul Gıda Toptancı Tüccarları Derneğinin (İGTOD), aralarında davacı şirketinde bulunduğu bazı şirketlerle ilgili olarak verdiği 19.11.1997

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2001/655
Karar No : 2003/5451

tarihli şikayet dilekçesinde; teşebbüslerin dayanıksız gıda ve gıda dışı tüketim mallarına ilişkin İGTOD üyeleri aleyhine uyumlu eylem halinde arz boykotu uyguladıklarının, Rami Piyasasında üyelerinin ürün tedarik etmelerine engel olmak suretiyle piyasa dışına çıkardıklarının, yapılan sözleşmelerle, ilgili bölgedeki tek distribütörden mal tedarik zorunluluğunun getirilerek ve komşu bölge distrübütörlerinden satın alma yasağı uygulanarak ikincil tedarik kaynaklarının ortadan kaldırıldığı, üretici firmaların distribütörlerine fiyat empoze ettiklerinin, tüketici zararına pazarlamayı kısıtladıklarının ayrı ayrı ürünlerde hakim durumu kötüye kullandıklarının bildirilmesi üzerine davalı idarece soruşturma başlatıldığı, yapılan soruşturmada davacı şirketin distribütörleri ile yaptığı 1997 Standart Distribütörlük Sözleşmesinin 7.5 maddesinde "Distribütör, Ürünlerin Satış noktaları ve Özel Satış Noktalarında uygulanan nihai tüketiciye satış fiyatlarının Ünisel tarafından verilen fiyat listesinde tavsiye edilen tüketiciye satış fiyatları ile uyumlu olmasına çalışılacaktır" kuralının yer aldığı aynı sözleşmenin 1.6 maddesinde, "Özel Satış Noktaları doğrudan Ünisel ile iş bu Sözleşme'den bağımsız özel satış şartları altında Ürünler'in Distribütör'e Ünilever ve Lever tarafından satılmasını müteakip ürünlerin kendilerine satış ve teslimatının Distribütör tarafından gerçekleştiği ticarethaneler olup, bunlar ve haklarında uygulanacak özel satış, fiyatlandırma ve prim sistemi ayrıca zaman zaman ÜNİSEL tarafından Distribütöre yazılı olarak bildirilecektir" kuralının mevcut olduğu, ÜNİSEL distribütörü Pakdağ Gıda ile İstif Gıda arasında 1.1.1997 tarihinden itibaren iki yıl süre için akdedilen ÖMM Sözleşmesinin 12.maddesinde de "ÖMM, Ünisel ürünlerini Ünisel tarafından belirlenen ve distribütör tarafından kendisine bildirilen fiyattan satar. ÖMM bu fiyatların altında satış yapamaz" kuralına yer verildiği, bu kuralların distribütörün ve perakendecinin satış fiyatını belirleyen hükümler olduğu ve bu hükümler esas alınarak davacı şirket yöneticilerinin distribütör ve bayilerle yaptıkları yazışmalarda fiyat dengesini sağlamak amacıyla talimatlar verdikleri, bu talimatların distribütörler arasındaki marka içi rekabeti engellemesi anlamını taşıdığı, yine Leverlida A.Ş. distribütörlerinin, müşterileri ile yaptıkları SM ve ÖMM sözleşmelerindeki hükümlerden davacı şirketin yeniden satış fiyatını belirlemeye yönelik rekabet ihlali içinde de olduğunun tespit edildiği, ayrıca davacı şirketin distribütörleri nezdinde yaptığı uygulamalar ve yazışmalarla ürünlerin satış fiyatının yeniden tespit edildiğinin saptanması üzerine, piyasada uygulanacak satış fiyatlarının belirlendiği yolundaki hüküm ve sabit fiyat uygulaması bakımından ihlalin açık ihlal olduğuna karar verilerek 4054 sayılı Yasanın 16/2 maddesi uyarınca para cezası uygulanmasına ilişkin dava konusu 24.11.1999 tarih ve 99-53/575-365 sayılı Rekabet Kurulu Kararının alındığı anlaşılmaktadır.

Dava dosyası ve eki soruşturma raporunun incelenmesinden, davacı şirketin distribütör ile yaptığı sözleşmelerde yer alan hükümlerin, yeniden satış fiyatı belirlemek suretiyle sabit fiyat uygulaması niteliği taşıdığı açık olup, bu durumun 4054 sayılı Yasanın 4. maddesi "a" bendinde yer alan, mal veya hizmetlerin alım yada satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi nedeniyle açık

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2001/655
Karar No : 2003/5451

bir ihlal niteliğini taşıdığı, ayrıca sözleşmelerde yer alan hükümler doğrultusunda davacı şirket yöneticilerinin distribütör ve distribütörlerle yaptığı yazışmalar ve uygulamalarla ürünlerin yeniden satış fiyatlarını tespit etmeleri anılan Yasanın 4.maddenin (a) bendinde yer alan, hükmün açık ihlali sonucunu doğurduğu anlaşılmaktadır.

Davacı şirkete para cezası verilmesine neden olan yeniden satış fiyatının tespiti eylemlerinin temelini oluşturan sözleşme hükmü ve bu hüküm esas alınarak yapılan uygulamalar ise yukarıda ilgili hükümleri açıklanan 97/3 sayılı Tek Elden Dağıtım Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğinin Grup muafiyeti kapsamına giren yükümlülüklerin belirlendiği 3.maddesi kapsamına girmediği gibi grup muafiyeti kapsamı dışında kalan koşullar ve yükümlülüklerin belirlendiği 4.maddesi kapsamına girmesi nedeniyle muafiyetten yararlanması sözkonusu olamayacağından 4054 sayılı Yasanın 4.maddesinin açıkça ihlal edildiği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Bu durumda, distribütör ile yaptığı sözleşme hükmü ve bu hükme dayanarak yaptığı uygulamalarla ürünlerin yeniden satış fiyatlarını tespit ettiği soruşturma raporu ile belirlenen ve bu eylemleri grup muafiyetinden yararlanamayacak nitelikte olan davacıya, bu açık ihlaller nedeniyle 4054 sayılı Yasanın 16.maddesi uyarınca para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu Kararında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, yasal dayanaktan yoksun bulunan davanın reddine, yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, 300.000.000.- TL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine 31.12.2003 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Zafer	Serap	Ali	Ahmet	Suna
KANTARCIOĞLU	AKSOYLU	ÖZTÜRK	BAŞPINAR	TÜRKOĞLU

ŞK/18.3.2004

